

Doğum Kontrolü ve Eczacıya Dair

Ecz. Metin SEYİTHANOĞLU

Malthus tarafından ortaya sürülen meşhur nüfus teorisinden beri ülkelerin nüfus artışları ekonomistlerin başlıca kaygılarından birini teşkil etmiştir. Başiboş çoğalma ve üremenin sınırlı imkânlara sahip ülkeler için kötü sonuçlar doğuracağı tartışmaya bile gerek bulunmayan bir hakikattir. Doğum kontrolü uygulaması birçok ülkeler tarafından basit gerçeğin üzerine bina edilir. Maddî ve sosyal imkânların nüfus artışına paralel bir gelişme göstermesi elbette en ideal anlamdır. Ama çoğu defa görüldüğü gibi sosyal refahın yükselmesi ile nüfus artışı birbirini dengeleyememekte, kurulmaya çalışılan denge, nüfus patlamaları yüzünden kolayca altüst olmaktadır.

Memleketimizde de sosyal refahın sürekli artış göstermesine rağmen nüfustaki hızlı çoğalma yüzünden bu artış kalkınma hamlesini başarıya ulaştırmaktan alıkoymaktadır. Bu bakımdan doğum kontrolü ve nüfus plânlaması bir devlet politikası halinde bizde de uygulanmaya konmuştur.

Önceki yıllarda vatandaş kitlesi tarafından pek fazla bir alâka çekmeyen bu konu şimdilerde yaygın olarak benimsenmiştir. Geçmiş yıllarda da Türk halkına doğum kontrolü şuuru vardı. Ancak doğumlar çok iptidaiî metodlarla önlenmeye çalışılıyordu. Genellikle anne hayatını tehlikeye sokan «çocuk düşürme» metodları kullanılıyor, ameliyenin muvaffak olamadığı hallerde ise sakat veya ölü doğumlar şeklinde zarar çocuğa da ulaşıyordu. Bugün Sağlık Bakanlığı bünye-

sinde kurulan Nüfus Plânlaması Dairesi, dünyada geçerli ilmi metotlarla doğum kontrolü çalışmaları yapmaktadır. Bakanlığın imkânları Sağlık Bakanlığına bağlı hastane, sağlık ocağı, Ana - Çocuk Sağlığı dispanserleri gibi üniteler kanalıyla halka ulaştırılmaktadır.

Doğum kontrolünün yaygınlaştırılmasında eczanelere ne gibi görevler düşmektedir? Genellikle eczaneler halkın sağlık meseleleri dolayısı ile ilk müracaat ettikleri tedavi üniteleri mahiyetindedir. Her eczane, halka ilaç ulaştırmanın yanısıra birer danışma ve yol gösterme fonksiyonu da icra eder. Sağlık Bakanlığı'na bağlı tedavi ünitelerine nisbetle eczaneler kıyas kabul etmez bir sayısal üstünlüğe sahiptirler. Bu özellikler dikkatle ele alınırsa eczanelerimizin doğum kontrolü alanında yürüttüğü gözle görünmez faaliyetin boyutları daha iyi anlaşılır. Gerçekten bugün eczanelerde sessizce yürütülen doğum kontrolüne dair hizmetin şumulu tahminlerin çok üzerindedir.

Bizim burada dile getirmek istediğimiz asıl husus, bir ölçüde dağınık ve sistemsiz olarak yürütülen bu hizmetin devlet tarafından daha programlı şekilde değerlendirilmesi gerçeğine işaret etmektir.

Eczacılık sektörünün ihtiyacı ile eczacılar arasında bir nisbetsizlik bulunmaktadır. Azımsanmayacak sayıda eczacı arkadaşımızın gerek kamu sektöründe ve gerekse özel sektörde meslek alanlarının dışında kalan görevler yürütmeleri bir yana bir kısım arka-

---

AKTÜEL

---

daşlarımız da mesleklerini hemen hiç değerlendirememektedirler. Bu konuda Bakanlığın yardımına ihtiyaç vardır. Yeni Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanımız Sayın Necmi Aynođlu, Doğum Kontrolü ve Nüfus Plânlaması konusunda ciddi çalışmalar yapmaktadır. Sayın Bakan sorunun temelinde bir personel sorunu olduğunu takdir eder. Eczacılar kısa bir eğitim döneminin arkasından doğum kontrolü ve nüfus plânlaması alanında ülke ölçüsünde görev almaya sahiptirler. Bunun için Bakanlıkta yapılacak bir iki düzenleme ve bir yönetmelik yeterli olacaktır.

Türkiye'deki ecza sektörü kendi çizgisi üzerinde gelişmemiştir. Maalesef sanayici dışarıdan alınan hammaddeye ve lisanslara dayalı üretime ağırlık vermiş, ilaç dediğimiz metanın bir seri hazırlanış safhalarındaki eczacı katkısı ortadan kaldırılmıştır. Özellikle hammadde yönünden ecza sektörünün dışa bağımlı olarak çalışmasının toplumda meydana getirdiği zararları, geçtiğimiz dönemde

yaşadığımız dövir darlığı sırasında izleme imkânını bulduk. Döviz bulunmayınca ilaç çarlıkları ve yoklukları meydana geldi ve bundan en çok toplum zarar gördü. Bugün sanayiın hammadde üretimine yönelebilmesi, patentli ilaç yapımından çok daha pahalı yatırımları gerektirmektedir. Kısacası belirtmek istediğimiz husus şudur; Türkiye'de, eczacı, yanlış yönelişler yüzünden işsiz kalmış ecza sektörü yerli imkânlarla değiş dış imkânlarla çalışmayı tercih ederek eczacılık mesleğini âtil halde bırakmıştır. Şüphesiz bu sorunun sorumlucu eczacılar değildir.

Sağlık Bakanlığı tarafından eczacıların sorunlarına el atılmasını bekliyoruz. Nüfus plânlaması uygulamasında eczacılardan faydalanılması hem hizmetin kalitesini hem de şumulünü arttıracaktır. Bu hizmet eldeki mevcut Ebe - Hemşire - Doktor kadrosu ile, aksamaya mahkûm gibi görünmektedir. Çünkü bu kadro sayı olarak ihtiyacın çok gerilerinde kalmaktadır. Konuya eğilinmesini Sağlık Bakanlığımızdan bekliyoruz.

KONU
